

Osnovna šola Janka Kersnika Brdo
Brdo 5
1225 Lukovica

Brdo, 18. 3. 2009

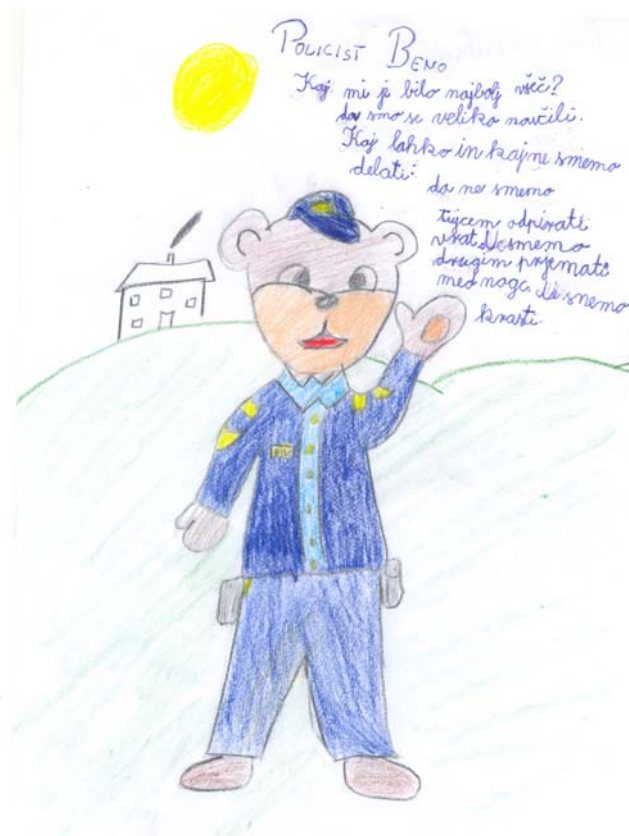
Policijska uprava Ljubljana
Prešernova 18
1000 Ljubljana

Policijska postaja Domžale
1230 Domžale

POROČILO ŠOLE O IZVEDBI PREVENTIVNEGA PROGRAMA

POLICIST BENO KAJ PA ZDAJ?

Policista Marko Kladnik in Vesna Babnik sta v mesecu novembru izvedla preventivni program Policist Beno – Kaj pa zdaj? S kakovostno pripravljenim programom in kakovostno izvedbo sta pomembno doprinesla k mesecu preventivne dejavnosti v šoli v zvezi s prepoznavanjem, preprečevanjem in odzivanjem na probleme povezane z nasiljem. Program je bil izveden v 3., 4., 5. razredih obeh podružničnih šol in na centralni šoli, skupno 10 ponovitev.

Srečanje s policistoma Markom Kladnikom in Vesno Babnik, sta učencem približala Policista Bena in nevarnosti, ki jim lahko pretijo doma (nasilje, spolna zloraba, pretirana pričakovanja staršev in tepež,) na poti v šolo ali domov. Pogovorili so se o vrstniškem nasilju, nagovarjanju na kajenje, o ponujanju drog, o kraji in internetni uporabi računalnika, o pasteh uporabe in nevarnostih posredovanja osebnih podatkov.

Učenci so z velikim zanimanjem poslušali in se vključevali v pogovor. Pokazalo se je, da že imajo nekaj informacij, saj se z učenci v šoli pogovarjamo. A kar je najbolj zaskrbljujoče, je to, da so se že znašli v tveganih situacijah nagovarjanja, da naj prisedejo v avto, in da so to tudi že storili. Govorili so o strahu, ki so ga čutili ob »obisku« tujca na vrata doma

in preverjanjih, če so starši doma, pa tudi o tem, kako že majhni sklepajo poznanstva preko interneta. Nekritično brez zadržka mlajši in starejši s polnim zaupanjem posredujejo informacije o sebi.

Za učence je zelo dobrodošlo, da se o vsebinah, ki so izjemnega pomena za življenje, za zagotavljanje lastne varnosti in vedenje, kje vse lahko iščejo pomoč, pogovarjajo z osebami, ki prihajajo v šolo od druge. Dobrodošlo je tudi to, da so to ravno osebe, predstavniki institucij, ki skrbijo za varnost. Odnos do policistov se spreminja, k čemur prispevajo različni preventivni programi, ki jih izvajajo kot institucija.

»**Policist Beno**« je eden od njih, ki učencem daje potrebne informacije, jih osvešča, kam se obrniti po pomoč in nudi neposredne stik s policistom, kar omogoča pozitivno izkušnjo tudi z uniformirano osebo.

Če program hkrati omogoči tudi individualni pogovor otrok s policisti, da tisti, ki se ne morejo odpreti pred skupino, kar je pogosto v primerih družinskega nasilja in spolnih zlorab, je pristop zelo celovit.

Program »Policist Beno« predstavlja kakovostno izhodišče za nadaljnje delo v razredu. V vseh razredih so se učiteljice z učenci po delavnicah še pogovarjale o predstavljeni vsebini in izkušnjah otrok. Delo so nadgradile z likovnim ustvarjanjem, besednim izražanjem, zapisi o izkušnji pogovora z otroki, učenci so lahko ustvarili nove zgodbe. Na osnovi celostnega pristopa, ki se lahko nadaljuje v šolski vsakdan, kar je namen takšnega programa, učenci krepijo osebno moč, da se kritičnim situacijam lahko izognejo, ker imajo informacije, kako naj ravnajo in ker imajo informacije, na osnovi katerih jih lahko tudi hitreje prepoznajo.

Učinek programa pa je še širši. Velika vrednost je tudi v tem, da vsak otrok prejme slikanico, strip »Policist Beno, kaj pa zdaj?« v trajno last. Odnese jo domov. Z nalogo, da predstavi, kar je slišal v šoli in da se s starši pogovorijo o pomembnih vsebinah, posredno vključi tudi družine, ter vpliva na večjo osveščenost družinskih članov in navsezadnje omogoča, da se starši učijo od otrok. Neukost staršev o pasteh sodobne tehnologije lahko vpliva na njihovo manjšo pozornost, kontrolo in vodenje otrok pri uporabi računalnika in interneta.

Učiteljice, pedagoginja in psihologinja so spremljale izvedbo programa in bile z vsebino in načinom izvedbe zelo zadovoljne.

Nekaj misli, ki so jih zapisale:

»Predstavitev stripov je bila zanimiva. Otroci so se vživeli v različne situacije, aktivno sodelovali, navedli nekaj svojih izkušenj, znanj in vedenj o tej problematiki. Strip domiselno in izvirno predstavlja težke življenjske situacije. Na lahkoten in prijazen način približa otroku problematiko, ki se jim lahko sicer iz različnih vzrokov izogibamo. Učinkovito ozavešča resnost posameznih dogodkov. Ob ilustracijah učenci podoživljajo stisko otrok – junakov stripa.

Predlog: lahko tudi animacija z lutkami. (Gizela Kosmatin Ermeny, Blagovica)«

»Vsebine, ki so zajete v Policistu Benu, so delno obravnavane tudi v letnem učnem načrtu četrtega razreda. Pa vendar je sam strip nadgradnja vsebin pri rednem pouku. V vsakodnevnih situacijah smo prisiljeni obravnavati problematiko nasilja, delovati

preventivo in pravilno reagiranje na trenutno stanje. Strip odseva vse možne kombinacije nasilja, ki ga otroci doživljajo na vsakem koraku. Naša šola leži izven večjega mesta, pa so otroci po njihovem pripovedovanju otroci, že srečali z mnogimi oblikami nasilja, ki jih navaja strip. Učenci so predstavitev in delo s policistom in kriminalistko lepo sprejeli, še posebej všeč jim je bilo, ko so kot lastniki stripa dajali svoj prstni odtis namesto običajnega podpisa. Tudi nagovor in zaključna vprašanja se skladajo s samo vsebino. Kratke zgodbe z realnimi življenjskimi situacijami so pritegnile učence k delu, poslušanju in sodelovanju. Za to starostno skupino je predstavitev s pomočjo živali še primerna. Na splošno: pohvaljen projekt, še več takih predstavitev!« (Marijana Erjavec, Blagovica)

»V programu Policist Beno sem slišala veliko sporočil, ki jih tudi sama dajem učencem v pogovorih o nasilju ali v pogovorih, ko rešujemo kak problem, povezan z nasiljem. Mislim, da je zato več verjetnosti, da bodo učenci sporočila slišali in sprejeli. Mislim, da je potrebno poudariti tudi to, da otroci nimajo vedno izbire – nasilneži jih lahko v marsikaj prisilijo ali »zapeljejo«. Za takšna dejanja niso odgovorni otroci, jih pa občutek sramu pogosto ovira pri tem, da bi o dejanju govorili z odraslimi, ki jim zaupajo. Program je primeren za to stopnjo in bo zagotovo vplival na večjo osveščenost otrok in kakšen pogovor s starši.« (Marta Per, Brdo).

»Projekt se mi zdi odlično zastavljen. Kljub temu, da so otroci že nekoliko poučeni od doma in da o tem govorimo tudi v šoli, je povsem drugače, ko v šolo pride policist, ki zna otrokom na drugačen način – iz prve roke – predstaviti, kaj se v resnici lahko zgodi in kaj lahko storijo sami, da to preprečijo. Mislim, da so otroci zadevo vzeli zelo resno, in se veliko naučili. Posebna pohvala obema, Marku Kladniku in Vesni Babnik, ker sta oba imela odličen stik z otroki. Če ne bi bila policista, bi bila gotovo učitelja.« (Marija Demšar – Krašnja)

Mnenje šolske psihologinje:

POLICISTANA OBISKU
Na obisku sta bila policista. Zelo sem bil vesel ko sem ju videl. Spomnem se da se ne smem peljati z neznano osebo. Pa moram povedati policistu kaj se je zgodilo. Karčič se se da se ne smem pogovarjati z njo osebo in da ne smem povedati s prideta starša. Moram mu reči da naj pride pozneje. Predstavila mu je bila zelo všeč. Poveda moram zaupni osebi kaj se je zgodilo. Da potem tista zaupna oseba ali jaz povem policistu. Policist sta s sabo imela nitolo sola in telefon. Policajema je bilo Marko Kladnik in Vesna Babnik.

Preventivni program je kakovosten zaradi več vidikov:

- Osveščanje, zavedanje o problemih, ki jih lahko doletijo in kako se jim lahko izognejo.
- Predstavitev teme z uporabo slikanice in stripa.
- Ozaveščanje o nedotakljivosti telesa.
- Krepitev osebne moči, da imajo pravico do varnega in nenasilnega bivanja.
- Dovoljenje, da smejo reči NE. Zavedanje, da morajo spregovoriti ob primerih obravnavanega nasilje.
- Uporaba junakov iz živalskega sveta.
- Upoštevanje razvojnih značilnosti

srednjega otroškega obdobja.

- Interaktiven pristop.
- Dovolj zagotovljenega časa za predstavitev in pogovor.
- Oseben in neposreden pristop policista in kriminalistke.
- Povezovanje vsebin iz slikanice z vsakdanjimi življenjem.
- Ustrezna porazdelitev tem med predstavljalcema.
- Predstavitev v paru (ženska, moški).
- Možnost spoznavanja poklica – poklicno informiranje.
- Razbijanje enostranskih prepričanj o vlogi/liku policista.
- Možnost nadgradnje vsebin s pogovorom v razredu, predstavitev staršem.
- Smernice za pogovor z učenci, ki so vključena v slikanico.

Avtorica programa Neža Miklič je s sodelavci kakovostno izluščila jedrne probleme, s katerimi se učenci najpogosteje srečujejo v različnih okoljih: doma, v šoli in kraju, v medosebnih odnosih ali pri uporabi sodobne tehnologije.

Privlačnost ilustracij otroke dodatno motivira, pritegne njihovo pozornost. Podobe govorijo same po sebi, majhna količina besedila pa je primerna tudi za slabše bralce, katerim gradiva z veliko besedila v naprej vzbujajo odpor.

Junaki iz živalskega sveta se približajo otrokovemu doživljanju. Ciljna skupina otrok je še vedno vpeta tudi v domišljjski in pravljичni svet. Zato je vživljanje v resnične situacije, ki jih doživljajo junaki iz živalskega sveta, tako učinkovito in privlačno.

V junake iz stripa otrok projicira lastne izkušnje. To naredi lažje, če v situacijo ali pripoved ni neposredno vpleten, ker na ta način otrok vzpostavi notranjo, čustveno distanco, zaradi katere se čuti dovolj varen, da o problemu spregovori. Praviloma se potem, ko se pogovor razvije v zanj varnem šolskem okolju, tudi odpre in spregovori o intimnih izkušnjah. Nekateri otroci za ta del potrebujejo priložnost, da se umaknejo v poseben prostor, kjer se lahko pogovorijo in svojo stisko zaupajo. Potrebno je tudi strokovno prepoznavanje, v katero smer bo stekla pripoved otroka. V primeru, da bi z njo predvsem dodatno izpostavil sebe, v stisko pa spravil tudi poslušalce (npr. izpoved o spolni zlorabi), je pomemben strokovni odziv prisotnih odraslih, ki dajo otroku vedeti, da je njegova zgodba pomembna in da si bomo za celotno pripoved vzeli čas

takoj, ko zaključimo s skupnim delom. Dobro je, da je v tem času v bližini ali otrokov učitelj ali svetovalna delavka.

Interaktiven pristop otroku pomaga »posvojiti« slikanico, vzeti jo »za svojo«. Metoda »**prstnega odtisa**« učencem posredno omogoča vživljanje v poklic kriminalista, policista. S tem uresniči del fantazij, ki jih nosijo skozi proces identifikacije v filmih, risankah – policist je privlačen lik, ki otrokom zadovoljuje potrebo po moči, nadzoru in kontroli.

Skozi različnost situacij in predstavitev, ki jo ponudita o sebi tudi izvajalca programa, **učenci spoznavajo poklic policista, kriminalista.** Neposreden kontakt približa lik policista, ki pomaga, rešuje probleme, je vreden zaupanja, je oseba, ki ščiti in opozarja na nepravilnosti. Tako predstavljena podoba policista **razbija stereotipe**, ki jih odrasli pre pogosto predstavljajo otrokom: policist kot zunanja avtoriteta staršev, nekdo, ki kaznuje in se ga je potrebno bati.

1.) Česa sem se naučil?

Naučil sem se, da ne smem odpirati vrat neznanecem, da ne smem z neznanecem iti domov, da se ne smem pogovarjati po internetu z neznanci, da, če me kdo hudo stisnava da moram povedati, da ne smem sedeti v tuj avto, da moram povedati če se moja starša hudo skregata, ali da me doma ali kje drugje kdo pretepa, da ne smem vzeti droge, da če me kdo zaskuje ~~da moram~~ da moram povedati in da če kdo krade da povem.

2.) Kaj mišlim o stripu?

V stripu si mislim, da je dobro da nastopajo živali ker to pritegne vse bralce.

3.) S kom si se že pogovarjal o nasilju?

V nasilju sem se že pogovarjal s starši, učiteljico, prijateljem in bratom.

4.) Komu lahko zaupam v študiju?

V študiju lahko zaupam staršem, učiteljici in prijatelju oz. osebi ki ji zaupam.

Program otroke uči in krepi v zavédanju, da s pravočasnim prepoznavanjem različnih problemov in s primernim odzivanjem lahko bolj uspešno skrbijo za svojo varnost. Vpliva na to, da se neprimerno vedenje ne kultivira v okolju kot del vsakdanjosti, kot nekaj normalnega in običajnega, h čemur v veliki meri prispevajo različni mediji s svojim pristopom.

Upamo, da bo »POLICIST BENO« našel svoje pomembno mesto v šolskih preventivnih programih.

Šolska svetovalna delavka:

Julija Pelc. univ. dipl. psih.
spec. za psihološko svetovanje
družinska terapevtka,
geštalt psihoterapevtka v edukaciji